

Politimesteren i Møre og Romsdal

RAPPORT ETTER GJENNOMGÅELSE AV KLAGESAKER

Statsadvokaten har gjennomgått 153 klagesaker for perioden oktober 2022 – oktober 2023.

Formålet var å kartlegge i hvilken grad og på hvilket grunnlag beslutninger ble omgjort. Ved dette ønsket man også å finne ut hvorvidt det er svakheter eller mangler ved politiets beslutningsgrunnlag eller vurderinger i forbindelse med henleggelsesbeslutningene, samt kvaliteten på arbeidet med klagebehandlingen (saksforberedelse og innsendelse).

Statsadvokaten fant ingen systemfeil eller gjennomgående svakheter i påtalejuristenes arbeid.

Av 153 beslutninger ble 17 omgjort, altså cirka 11 %. Dette anses ikke alarmerende, men innenfor en norm som følger av den alminnelige overordnede vurdering av saker, jf. f.eks. det som anses som adekvat frifinnelsesprosent i tiltalesaker.

1. Saker der beslutningen ble omgjort

I 4 saker ble det truffet eller gitt ordre om positiv påtaleavgjørelse. Dette ledet til utferdigelse

av tiltale (2 saker), forelegg (1 sak) og påtaleunntatelse (1 sak).

Én tiltale gjaldt overtredelse av §§ 298 og 299, den andre gjaldt overtredelse av § 375. Begge

saker er berammet for tingretten (statsadvokataktorater).

Forelegg og påtaleunntatelse gjaldt overtredelse av § 266. Forelegget er vedtatt og påtaleunn-

latelsen godtatt.

I de øvrige saker ble det på forskjellig grunnlag gitt ordre om ytterligere etterforskning.

Dette vil som regel si at det tilligger politimesteren å treffe ny beslutning når slik etterforskning er gjennomført, medmindre saken er returnert for avklaring av opplysninger før beslutning treffes i klagesaken.

I én sak ledet ytterligere etterforskning til tiltale for overtredelse av §§ 297 og 304. Saken er under berømmelse for tingretten (politiaktorat).

Tre saker måtte purres fordi det var liten eller ingen aktivitet etter omgjørelsen. Idag foreligger det svar om at det er beordret eller iverksatt etterforskning i sakene.

Ellers har politiet foretatt beordret etterforskning, endel saker er henlagt på nytt uten klage og én sak er atter påklaget. I disse sakene er det intet å utsette på den videre fremdrift.

2. Saker der begrunnelsen ble endret

I 10 saker endret vi henleggelsesbegrunnelsen til en begrunnelse som mer presist synliggjorde realiteten bak henleggelsen, men det var også enkeltsaker der vi endret bevisnormen, straffbarhetsvurderingen og spørsmål om foreldelse.

Heller ikke her var det påtagelig gjennomgående feil. Læringspunktet er at man tenker godt gjennom realiteten når beslutningen treffes.

3 Noen læringspunkter

Det er grunn til å minne om følgende:

-Mindreårige over 15 år kan etter § 93 g annet ledd utøve rettigheter som fornærmet eller etterlatt. Dette betyr f.eks. at de kan ta selvstendig standpunkt til hvorvidt en beslutning skal påklages. Her må man påse at den mindreårige gies reell mulighet til å treffe valget, og at dette fremgår med notoritet.

-Tenk gjennom realiteten i vurderingen som leder til henleggelse.

-Der overordnet myndighet ikke tar klagen til følge skal dette i nødvendig grad begrunnes overfor klager. Dette betyr at også politiet i nødvendig grad begrunner innstillingen, noe som mest hensiktsmessig gjøres ved at man påser å kommentere klagers anførsler, samt at man kommer med slike ytterligere kommentarer som saken måtte foranledige.

-Aktørene i en klagesak skal ha kopi av klageoversendelsen.

4. Avslutning

Statsadvokatene kan ikke påvise noen systemfeil eller andre, gjennomgående svakheter ved de

de saker som er gjennomgått. Utover de påminnelser som fremgår foran er det således ikke noe å utsette på klagebehandlingen i politiet.

Statsadvokatene vil i 2024 gjennomgå endel henlagte saker det det ikke er klaget.

Kjell-Otto Lilleberg